

Univerzita Karlova v Praze Přírodovědecká fakulta

katedra sociální geografie a regionálního rozvoje

RNDr. Tomáš Havlíček, Ph.D.

Albertov 6, 128 43 Praha 2, tel.: +420-221 951 424

fax: +420-221 951 598, e-mail: tomhav@natur.cuni.cz

Praha, 9. 6. 2011

Posudek oponenta bakalářské práce

PULEC, J. (2011): Vnímání a chápání islámu současnou pražskou veřejností. Bakalářská práce. UK v Praze, PŘF, KSGRR, Praha, 60 s.

Předkládaná bakalářská práce Jana Pulce se zabývá problematikou percepce islámu pražskou populací a lze ji zařadit k tématům z geografie náboženství a migrace. Práce nemá jasně stanoveny cíle a hypotézy, ale přesto lze částečně odvodit z textu a autorem položených otázek v úvodu, resp. během interpretace výsledků dotazníkového šetření. Bakalářská práce vykazuje dobrou orientaci především ve výzkumných studiích zabývajících se danou tematikou v českém prostředí. Jistě by bylo vhodné se podívat na některou podobně zaměřenou studii v zahraničí (např. Vídeň, Frankfurt atd.). Autor provedl a zpracoval poměrně rozsáhlý výzkum u pražské populace, který jistě přinesl nové a také velmi aktuální poznatky, což vnímám jako největší přínos této bakalářské práce.

K obsahové stránce uvádím další poznámky:

- a) Autor se sice dovolává na s. 35, že "vytvoření pozitivního přístupu k islámu se lze dopracovat skrze validní informace a všeobecný přehled", ale sám se tímto pravidlem podle mého názoru neřídí. Například na s. 13 v kapitole 2.6 nesouhlasím s autorem, že islám (islámská společnost) ochraňuje náboženská práva nemuslimů a že se nemuslimským společnostem v muslimských státech daří. Opak je pravdou. Výrazná většina států, ve kterých dominuje islám jsou nábožensky velmi homogenní (95 % až 100 % všech obyvatel se hlásí k islámu) a to především proto, že netolerují konverzi muslimů na jiné náboženství. Především mladí lidé, kteří vyrůstají v muslimských rodinách jsou vystaveni velkému tlaku ze strany příbuzenstva i lokálních islámských představitelů, aby se přiklonili k islámu. Jestliže pak přesto přijmou jiné náboženství, tak je jejich rodina velmi často v lepším případě vypudí a v extrémním případě zabije. Mladí lidé často tento tlak neustojí a možné konverze se pak zřeknou nebo jsou nuceni emigrovat. Například z muslimských států jihozápadní Asie emigrovalo z náboženských důvodů značné množství obyvatel a to především křesťanů do USA a

západní Evropy. Ve státech s právem šaría (např. Írán, Saúdská Arábie) pak často nejsou chráněna ani základní lidská práva podle OSN, což autor neuvedl na s. 14, kde zmiňuje, že islám zaručuje lidská práva. Samostatnou kapitolou je pak výstavba nemuslimských sakrálních staveb v muslimských zemích. Především křesťanům jsou při výstavbě kladeny ve většinově islámských státech kladeny někdy menší někdy větší překážky. Tyto a jistě i další skutečnosti vedou k výrazné polarizaci společenského vývoje na jedné straně většinově velmi nábožensky homogenních muslimských státech a na straně druhé nábožensky heterogenních většinově především křesťanských, ale i buddhistických či sekulárních státech. Domnívám se, že rozevírání těchto nůžek bylo také jednou z příčin současných revolucí v arabském světě, jejichž hlavními nositeli byli především mladí lidé do 30 let.

- b) Metodiku práce bych uvedl dříve než v kapitole 7.
- c) Indie není muslimským státem (s. 23). Nevím totiž, co znamená pojem částečně muslimské. Mohli by to být pak klidně téměř všechny nemuslimské státy a tam muslimové žijí a prosperují bez větších problémů.
- d) Proč se autor nepokusil o větší informovanost čtenáře o počtech muslimů v Česku? Podle Encyklopedie náboženských směrů a hnutí v České republice (Vojtíšek, 2004) je v Česku podle odhadů asi 10 tis. muslimů, ale méně než 2 tis. se účastní náboženského života. Z toho je českých konvertitů asi 400 až 500. Například v Praze tvořil podíl muslimů podle SLDB (2001) 0,58 % všech obyvatel (počet byl 1526, což bylo asi 40 % všech obyvatel hlásících se k islámu). Toto číslo je v porovnání s německými či francouzskými městy zanedbatelné.
- e) Proč autor, který chce být geografem nepoužívá geografický název státu "Česko". Pak by nevznikaly takové věty jako na s. 8: "Historií muslimů v Čechách, na Moravě nebo ve Slezsku či snad na Slovensku..."
- f) Jistě výsledky dotazníkového výzkumu ovlivnil poměrně nadprůměrný podíl vysokoškoláků a velmi podprůměrný podíl respondentů se ZŠ. Proto je nutné brát tyto výsledky s určitou rezervovaností, což autor nedostatečně zmínil.
- g) Otázky, které autor kladl, jsou jistě zajímavé, ale vhodnější by byly další otázky na konkrétní dopady působení islámu v české společnosti. "Vnímáte islám jako náboženství, které přispívá ke zdravému rozvoji české, resp. pražské společnosti? Jak se stavíte k zavedení muslimského práva šaría v české společnosti? atd.

K formální stránce mám převážně připomínky k názvu práce. Jak vnímá autor rozdíl mezi vnímáním a chápáním? Z textu mi tento rozdíl není patrný. Také výraz "veřejnost" mi v tomto ohledu nepřipadá vhodný. Vhodnější by byl jistě pojem "populace" nebo "obyvatelstvo".

Jestliže ovšem autor nerozlišuje mezi veřejností a odborníky. Také uvádění velkého písmene "R" ve slově republika v souvislosti názvu Česká republika (např. s. 33) nepůsobí šťastně, což je způsobeno hlavně překlady z anglického jazyka. Proto by bylo mnohem vhodnější autorem raději používat geografický název "Česko". Zřejmě nedopatřením se v přílohách vyskytuje dvakrát příloha 1.

I přes výše uvedené výhrady doporučuji bakalářskou práci Jana Pulce k obhajobě v bakalářském studiu a navrhuji hodnotit stupněm „dobře“.

RNDr. Tomáš Havlíček, Ph.D.